

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

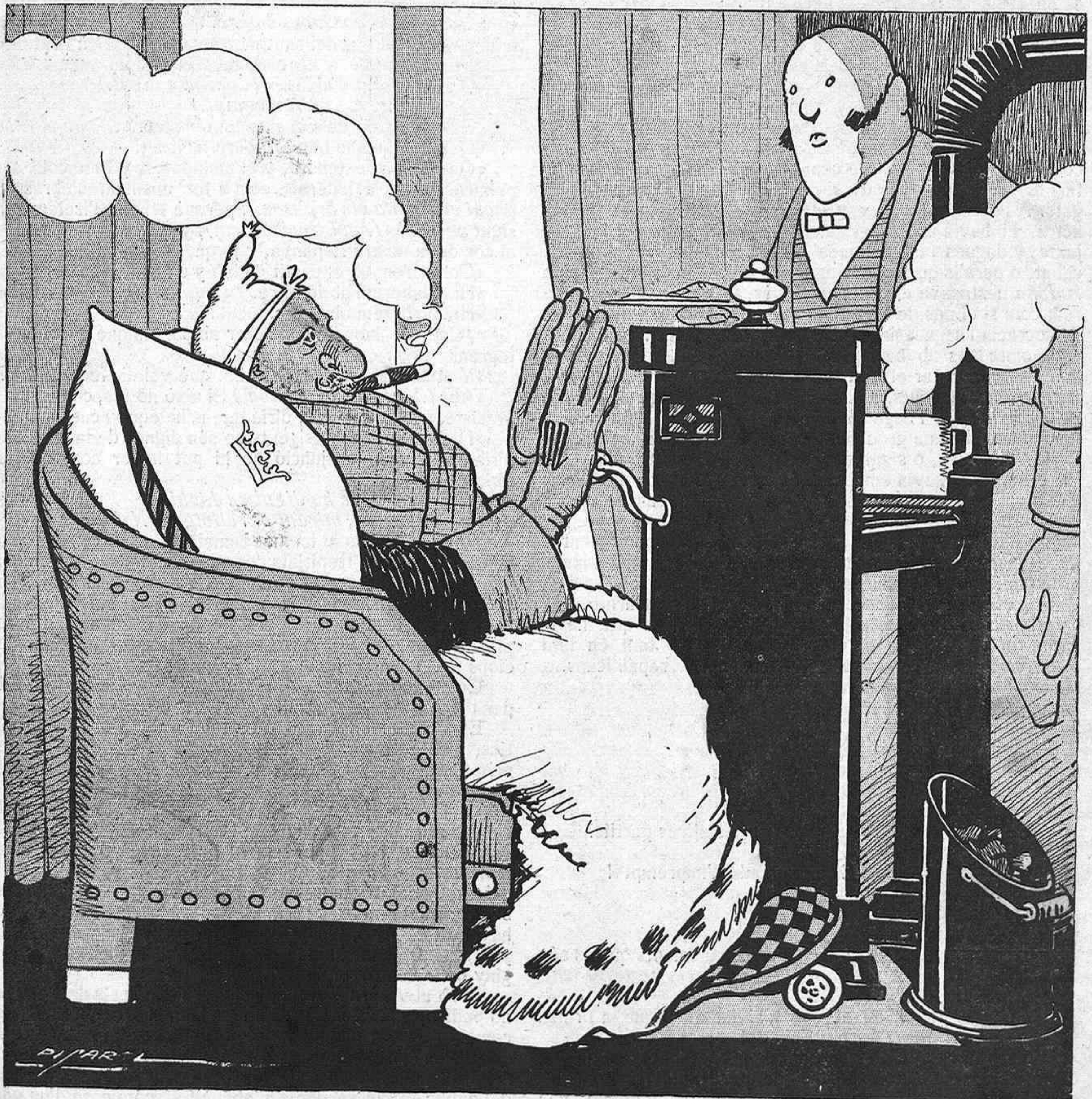
BARCELONA, 13 DE JANER DE 1911

NÚM. 1672 ————— ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

BATLLE ENCOSTIPAT

- Què diuen a cà la Ciutat?... Encara estan tan excitats, els anims?
- S'han refredat bastant, senyor marquès.
- Que prenguin paciència. També m'hi vaig refredar jo, y soc persona.

Una assemblea satisfactoria

El fet més transcendent que ha tingut lloc aquesta setmana es l'Assamblea de l'Unió Federal Nacionalista Republicana.

Aquet cop la cosa va en serio. Dat l'entusiasme, el ca-liu, l'assistència de tots els prohoms, y els que, si no són ben be prohoms, han fet actes en el "partit pera arribarho a ser temps a venir, la cosa ha pres un relleu que aquesta volta no queda dubte de que anem ben be allà *ont volem!*

Tots hem anat a la *una*, y com que la única esmena que pugui tenir transcendència pera anar més a la *una* ha sigut la de l'Alomar, d'en Zulueta y d'en Miró, d'integrarse, quasi integralment, tots els nostres de l'U. F. al partit de conjunció republicana-socialista, parlarem d'aquest incident ab tota l'imparcialitat del que no combrega en cap idea que no sigui d'enaltiment, de conjunció y d'harmonia.

L'Assamblea republicana tenia lloc a la Sala Imperi, y si be el nom d'imperialisme no lliga prou ab lo que *volem*, les coses se tenen de pendre com les porten les circumstancies fins que poguem capgirarles, que es a lo que anem tots plegats. A l'escenari, auster y seriós, com correspon an aquets actes, hi havia un dossier de banderes, la taula llarga de la junta, y dugues tauletes més enllà pera'ls que no hi havien cabut, o pera'ls que havien arribat tard. Al mitg de la taula *rodona* destacava el cap d'en Vallès, un xic arrupit y concirós, com si el pes de tantes banderes y de tants anys de fer democràcia l'haguessin cansat, però no vensut; al voltant d'ell, ciutadans ab barba, ab el barret fins a les celles, sens dubte pera apretar el front y no deixar esbravar les idees; a darrera els aficionats, a la dreta el secretari, y en una tauleta apart, com si l'haguessin castigat, hi teniem en Carner, destacant sobre un groc de fulla la seva testa de patrici.

L'Assamblea, o sigui el public, es portava be. No hi havia crits, no hi havia empentes, y tot anava ab el civisme que correspon an aquets actes, y's veia ben clarament que s'hi anava pera discutir, però a les bones y ab tota avinensa, y que s'esperava alguna escena que dongués moviment a l'acte, però un moviment ben *entès*, que no fes mal a ningú y que no espantés les criatures.

Aquet moviment va venir a la ponència d'en Carner.

El secretari va anar llegint les conclusions que havia *esplanat* en Carner en el seu treball, y de tant en tant s'anava sentint: nacionalisme..., republicans..., republicans..., nacionalisme..., y, dirigintse a nosaltres:

—Hi ha cap esmena?

Y tots:—No! No!

—Hi ha cap esmena?

—No! (*Un xic més baix.*)

—Hi ha esmena? (*No se sent.*)

Tots:—No! No!

—Se poden establir condicions ab els altres partits?

—Sí! (*Tothom.*) Sí, sí!

—Vull dir coalicions! Es una errada d'impremta!

—No!

—No, diuen?

—Voliem dir sí!

—Hi ha cap esmena a treballar per elements que'ns són comuns?

—No! No!

—Sí, senyors, sí, aquet cop n'hi ha una: que la firmen els ciutadans Alomar, Miró y Zulueta!

No sabem si ja s'ho esperaven, però el cas es que en l'Assamblea, quan se va veure que, per fi, hi havia tres ciutadans que volien esmenar lo que semblava infalible, van

creure que queia una pedra al mitg d'aquella bassa d'oli! En Vallès va desarronsarse; els senyors de les barbasses se van ficar més el barret, pera atapair millor la substancia de lo que escoltaven; a l'esquerra de l'esquerra, els jacobins fregaven els peus y pujava flaire de sofre; a la dreta de l'esquerra, els nacionalistes gotics estaven escandalitzats; els delegats dels pobles de lluny se miraven el rellotge, consultant l'eixida dels trens; en Lluhi els mirava somrient, volent dir: «Si jo arribo a parlar, ja podeu escriure a la dona que no passi ansia, que això va llarg; tothom rumiava y's preparava, quan se va aixecar en Miró, y ab aire resolt y pit enfòra, se'n va anar a les *candilejas*.

En Miró es jove, es simpatic, té *àngel*, està content, perquè's casa, (segons ens va dir en Carner), y en aquestes circumstancies be's pot presentar una esmena, y veure de color de rosa fins el mateix socialisme, que no es el partit més propi pera poder pujar una familia.

Comensa dient que aquella esmena d'anàrnosen a la conjunció republicana-socialista té importància extraordinaria, y com que això de *conjuncionarse*, qui més qui menos tots hi hem passat, pel nus del sant matrimoni, y ell està content de passarhi, ho diu be, y els ciutadans ja podem anar a la *una*.

«Que en virtut d'això...» (*Comensa dient.*)

«Que en virtut...» (*Va seguint.*)

«Que a davant dels que'ns contemplen...»

«Que...—diemho ben alt, però molt alt!—»

«Que al meu entendre, y al meu parer, y tant com a republicans, com a federals, com a tot, ens hem d'abracar... (*Aquí eixampla els brassos.*), perquè sempre l'isolament ha sigut pernicios (*Aquí s'emociona.*), y volem portar les idees al cor de la nostra Espanya, y ja que, y com.

«Coloborem ab el partit d'això y d'allò.

«Hi coloborem ab lo altre.

«Hi coloborem ab... etc.

«¿Com no hem de coloborar ab partits que quasi ens integren?»

«Y si no ens integrem ben be, què vol dir federalisme?»

«Ah! (*Aquí se'ns commou.*) Si això no fos, ciutadans, ab la tristesa del meu cor, diria que m'he equivocat. (*No, no!*)

«Diria que'ls intransigents no són dignes de la República; diria que sense conjunció no hi pot haver conjuncionats, diria...»

(*Una veu: «Que ho digui en Lluhi.»*)

(*Els delegats, mirant el rellotge: «No!»*)

«Y diria que no hi ha més remei, si no volem ser atacats, befats, escarnits, trepitjats, cama-trencats y bras-romputs, que anar a Madrid y dir an els altres: «Aquí ens teniu. També som dels vostres. Ajudeu a reivindicarnos. Y un cop ben reivindicats, treballarem pera feros d'Europa, i d'Europa planeta enllà, fins a ser cantó sideral de totes les constelacions que vulguin pactar ab Catalunya.»

Com que en Miró parla be, ens va convencer en tot y per tot, y allavores parlà en Carner.

En Carner es jove, però no tant. També té grans simpaties, y cara franca, y expressió noble, però pel fet de tenir més anys, parla un xic més a poc a poc, y fa més punts, y recalca més.

«Parlem;—diu en sec.—M'explicaré. Primer. Segon. Fonamentem. Discutim. Clouem. Pim! pam! pum!» El seu modo es tant clar y tant espès que, si be estava conforme en que en lloc de conjuncionarnos hem d'esperar que ells ens ho diguin, o que'ns treguin a ballar, y saber si són sardanes, o bolero, o jota manxega, que ab tot y dir lo contrari de lo que havia dit en Miró, també ho va fer be, y ens va convencer, y vam eixir de la sala més avinguts que a l'entrar, per l'enginy de la controversia.

Però al vespre s'havia d'aclarir. Teniem els delegats, que no podien esperar més; també teniem la República, que ja comensa a estar neguitosa; el perill de que parlés en Lluhi, els gastos cerals, els anys d'en Vallès, la por d'un refredament d'aquells senyors de les barbasses, sense'l cansament del public. Aixís es que s'hi abocà tot, y en cosa d'un parell

d'hores ne van parlar dels mellors pera posar les coses en ordre. En Rodés, en Miró, en Tona, en Layret, en Sunyol, en Corominas, en Nogués, en Mer y Güell, y fins el nostre Alomar.

El nostre estimat Alomar no havia parlat en public, o, més ben dit, no havia *orat* mai, y per ser la primera volta, va ferho tan perfectament, que molts dels que tenen duricies a la llengua de tant parlar podrien pagar alguna cosa de ferho ab tanta arrogancia. Es clar que estava commogut, però el parlar en una assemblea no es cosa de criatures, y, commogut o no commogut, va lograr en sis pinzellades que en Carner fes l'ofès, que ell li digués que anava de broma, que'ls delegats s'entusiasmessin, que tots tinguéssim raó, y que's votés lo principal, o la *susodicha* esmena, això es:

«Que teniem la voluntat, d'un modo ben clar y categoric, d'anàrnose'n a la Conjunció, y que si ells volen venir ja'ns trobarem a Saragossa, al costat de la Pilarica.

»Que conservem l'integritat en principis y autonomia, y que'ls altres conservaran lo que puguin conservar.

»Y que'l Consell representatiu pot fer y desfer lo que vulgui, y qui no li agradi que ho deixi.»

Perxò, com que'ns agradava a tots, y tots anavem a la *una*, van esclatar els aplaudiments, llargs, nodrits y satisfactoris; els de la barba's van descobrir; els delegats van sortir a esbargirse; en Vallès, a la nona; nosaltres, també, y tots vam dirnos: «Que per molts anys poguem celebrar noves Assemblees, ab vida y salut dels assistents a tasques tan satisfactories.»

XARAU.

La gent de la Casa Gran

Diuen que s'està fent un cens general de la població d'Espanya...

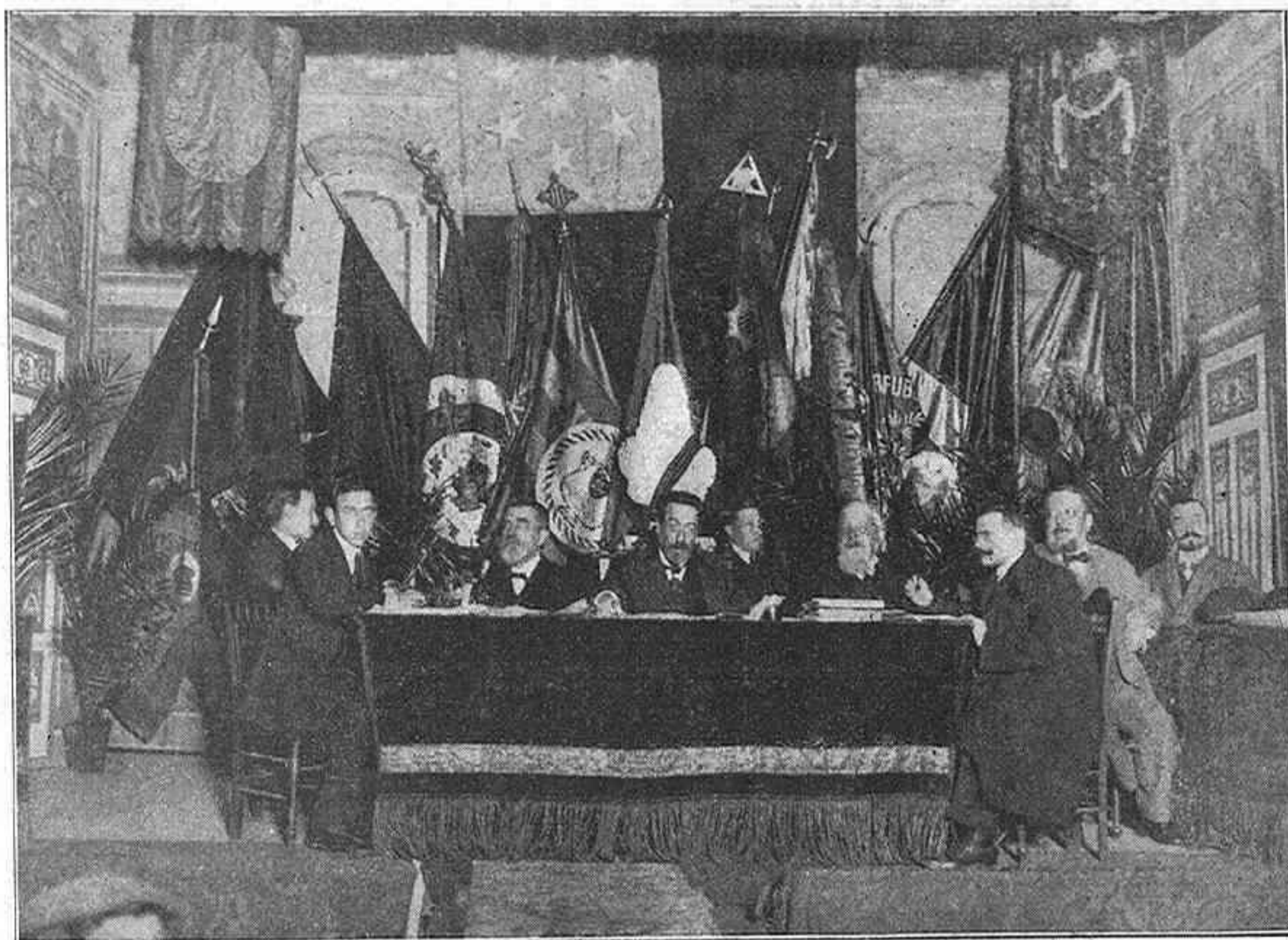
En les demés localitats no sé lo que deü succeir; però en quant a Barcelona... ¿ja n'estan ben segurs de que lo que actualment s'està fent es un cens general?

Pera que una operació d'aquet gènere tingui una mica de cara y ulls y signifiqui alguna cosa, es de tot punt indispensable portarla a cap a tot arreu en un mateix dia, en una mateixa hora, en un mateix moment.

Segons la llei, el cens que en aquets instants s'està portant a cap devia ferse precisament el dia 31 de Desembre de 1910. Tots els caps de casa, al sonar les 12 de la nit del darrer dia de l'any, venien obligats a passar revista de la seva familia y, sense ocultacions, omissions ni falsetats, havien d'omplir les casilles de la fulla que'l paternal Govern, per mediació de l'*Instituto Geográfico*, ha posat a la seva disposició.

¿S'ha fet aixís, això, a Barcelona?

Jo no ho sé. Lo unic que puc assegurar es que avui—y avui vol dir ja quasi a mitjos de Janer—encara els diaris publiquen avisos del tinent d'arcalde del districte tal y de la secretaría del districte qual, fent saber als veïns que en les seves oficines hi trobaran a totes hores empleats docils y

L'ESQUERRA CATALANA

Presidencia de l'Assamblea magna, reunida durant els dies 6, 7 y 8 del present mes.

intelligents que, *gratis et amore*, els ompliran la fulla de cens general.

Si a hores d'ara encara estem aixís—y Deu sab pels dies que n'hi ha d'aquest *encara*—¿com volen que'l tal cens pugui anar ni ab corrioles?

Desde'l primer dia de l'any, en que devia haverse tancat, fins avui, han mort a Barcelona unes tres o quatre centes persones y n'han nascut altres tantes. ¿Quin pito hi tocaran aquets vuitcents veïns en el cens fetxat *legalment* el 31 de Desembre? Els que llavors eren vius y ara són morts ¿deuen o no deuen figurarhi? Y els que en aquella fetxa encara no existien y ara sí, ¿poden en realitat serhi inclosos?

A la gent de la Casa Gran toca resoldre l'arduo problema. Ells, unics culpables d'aquet formidable galimaties, són els que, en extricta raó, venen obligats a desferlo.

***

Passant a un'altra cosa, ¿han vist fins a quin punt arriba la tonteria dels nostres regidors?

Els escombriaires se'ls pugen a les barbes: cremats per lo del contracte de llimpiesa pública, els diuen que no volen treballar més; y els infelissos concejals, espantats davant del conflicte, se queden com uns criatures, les mans a la butxaca, mirant al cel y sense saber què fer de les escombraries que'ls bons barcelonins van, dia tras dia, emmagatzemant sota l'aiguera.

¡Tontos, més que tontos!...

Si, desentenentse per un moment de les trageries que al *caudillo* li passen, sapiguessin posarse sobre sí, aprofitarien la magnífica ocasió de rehabilitarse que aquesta vaga els proporciona y dirien als veïns:

—¡No us espanteu!... ¿Els hortelans no volen venir a recollir les vostres escombraries?... ¡Nosaltres vindrem a buscarles!...—

¿Per què no?

¿Han calculat, els regidors lerroxistes, l'hermós efecte que en l'opinió causaria el veure'ls, cabas en mà, pujant pels pisos y recullint la farda que'ls escombriaires vaguistes se neguen avui a retirar?

UNA CASILLA DIFICIL

—Quan has omplert la fulla del cens, a la casilla que diu estat ¿què hi has posat, tu? ¿Casada o soltera?
—Hi he posat: Un poco de cada cosa.

—¡Això, això són regidors!—diria entusiasmada la gent: —Lo mateix serveixen pera un *barrido* que pera un *fregado*: ab igual sollicitud assisteixen a un banquet pagant la ciutat, que presten el seu concurs a la neteja dels nostres domicilis.—

Y ells, orgullosos del seu acte heroic, podrien afegir:

—Sí, Barcelona, sí; aquet ha sigut sempre el nostre programa. Consums, aigua, carn, òssos... nosaltres ho arrepleguem tot, ¡tot!...—

¡Ah! Els babaus, ¡quina ocasió s'estan deixant perdre!

MATIAS BONAFÉ

La batalla de Londres

Així pot anomenarse el succés extraordinari de que'l 3 del corrent va ser teatre la capital d'Inglaterra.

Feia ja bastants dies que la policia de Londres seguia la pista d'uns homes misteriosos que, a mitjos del passat Desembre, sorpresos mentres estaven robant en una joieria, havien assassinat a varis agents. Per fi, el citat dia 3, enterada l'autoritat de que'l refugi dels perseguits criminals era certa casa de Sidney-street, feu rodejar cautelosament l'edifici, apoderantse de totes les teulades y finestres veïnes. Eren les nou del matí.

A l'adonarse els perseguits de que no hi havia per' ells fugida possible, resolgueren vendre cares les seves vides, a les quals, segons després se va veure, havien per endavant renunciat. Y, rebuts a tiros els primers polissons que se'ls posaren a tret, comensà la batalla, que durà fins a la una de la tarda, y en la qual hi prengueren part 700 agents de policia, dues companyies de la Guardia escocesa y tres pessas d'artilleria. Fins que la casa, incendiada, no se sab si pels seus propis defensors o per les granades dels canons, s'enfonzà, ni un moment parà el foc dels terribles sitiats.

Entre les runes, apagades a tota pressa pels bombers, tan sols s'hi trobaren tres cadavres. Les forses sitiadores—que per cert varen estar dirigides pel mateix ministre de l'Interior—tingueren un mort y alguns ferits.

En els primers moments s'atribuí el fet als anarquistes, però, aclarides les coses, s'ha averiguat que'ls individus que de tan tràgica manera han sucumbit davant de tot un exèrcit, eren terroristes russos o polacs, o, més ben dit, malfactors, fugitius de la seva terra y fóra ja de tota llei y de tot respecte social.

Els muscles de la patria

Hi ha per aquí molta gent que demana política nova. La política nova es l'ideal y l'obsessió dels ciutadans que tenen hores sobreres pera ocupar-se de la cosa pública. Pera veure d'obtenir aquesta renovació, se donen conferencies, se fan discursos y se celebren Assamblees.

Aquí tenim la recent Assamblea de l'Unió Federal Nacionalista Republicana. D'ella ha sortit un partit nou, ab els seus organismes de baix, del mitg y de dalt, ab el seu cens y el seu programa. Y heusaquí que, al nostre entendre, aquesta Assamblea ha trobat la tant buscada y desitjada política nova. Però no's pensin que la novetat la constitueixin les persones dels delegats, de molts dels quals se pot ben dir que tota la vida que'n fan, d'assembleistes. Tampoc està aqueixa novetat en les orientacions de doctrina ni en la tàctica adoptada. Res d'aixó: la política nova ve marcada per les conclusions de la ponencia del senyor Josep Puig y Esteve, la qual tracta de l'«Organisació de festes y esports com a complement de l'obra cívica de l'U. F. N. R.»

Aquí, aquí està la renovació, el gran buf de política nova.

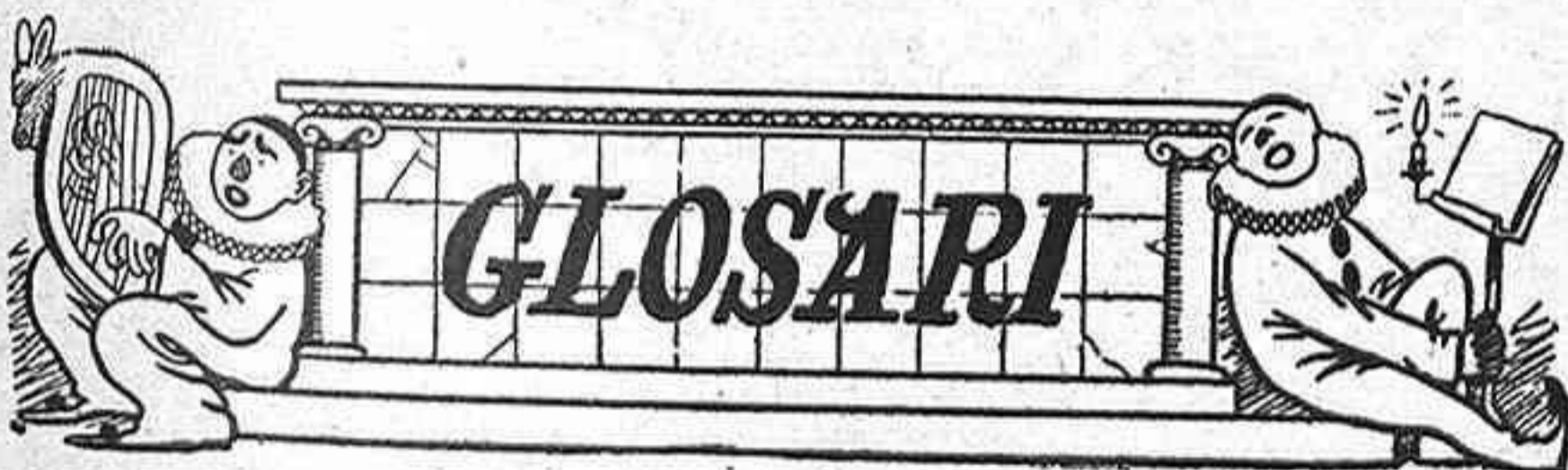
Y consti, senyors, que parlem formalment. La ponència del senyor Puig y Esteve, simpatic y meritissim president del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de l'Indústria»—el C. A. de D. del C. y de l'I., com li diu *El Poble Català* en el seu sistema de nomenclatura alfabètica—significa el triomf de la *política de muscles* en la nostra patria. El ponent proposa, y l'Assamblea ho ha aprovat, que'l partit federal nacionalista de Catalunya fomenti els sports, «creant—diu la II conclusió—aficionats a la gimnasia, l'excursionisme, el *foot-ball*, la pilota, el rem, l'esport per la neu...» Y afegeix la III conclusió: «Ha d'aspirar l'U. F. N. R. a que les colles dramàtiques, les masses corals, els dansaires, els equips gimnastes, els *teams* de *foot-ball*, els remers, etc., se fundin ademés en totes les poblacions al redós de sos organismes; al tenir lloc els aplecs, que a la faiso d'assamblees haurien de celebrarse periòdicament en diferents indrets de Catalunya, al mateix temps que la discussió de temes de transcendència política o social, al costat d'això o prescindint d'això, les colles, els esbarts, els equips, els *teams*, els remers, etc., haurien de celebrar grans festivals, grans concerts, concursos, lluites d'estimul entre uns y altres dels diferents pobles o quiscuns contra el més poderós, ab premis pera'ls vencedors.»

En una paraula: el senyor Puig y Esteve vol que's desentrotllin els muscles de la patria. Nosaltres considerem que això es d'una alta conveniència, sobre tot després de certes propagandes de pacifisme exagerat que han portat per conseqüència la formació d'una joventut catalana feble, poruga, molla, de cares magres y pàlides, que balla desmaiadament sardanes ab el cap decantat y els ulls mitg clucs...

Ab una joventut d'Emulsió Scott la patria no pot sortir victoriosa de la peleia. Un poble sense ideals, sense pensament, no va enloc. Però tampoc va a cap banda un poble sense muscles. La veritable forsa espiritual d'un poble presuposa una forsa física. Els esports tenen l'aventatge de fer homes musculosos, valents, heroics, que no temin ni als lerrouxistes ni a la policia. Per altra part, lo que proposa el senyor Puig y Esteve ja té una bella realitat en altres pobles. Cal fer saber als que ho ignoren que'ls esports entren per molt en els moviments nacionalistes. En les nacionalitats esclaves, sobre tot a Boemia, la base del nacionalisme la constitueixen les societats dels *sókols*, o sigui dels gimnastes. Y, tal com el repetit ponent demana, les Assamblees y solemnitats nacionalistes van acompanyades de grans festivals gimnastics y esportius.

Votem, doncs, per la política de muscles, que es a Catalunya una política nova.

WIFRED

«GNOSIS» Y NO «PISTIS»

El reverent rector Unamuno, de la Seu seglar de Salamanca, se plany, en un pintoresc article, de que el nostre Gabriel Alomar canviï de noms curiosos una mica massa sovint; que quan ja quasi erem futuristes ens vulgui fer ser pampolitistes, y que engegui paraules noves a cada nova conferencia.

Senyor Unamuno, vostè no té raó. Si algú no té dret a plànyessen, d'això d'empescarse paraules, es vostè, senyor Unamuno. El que un dia s'empesca la «Pistis» per fer la traveta a la «Gnosis» (1), el que un dia defensa el

(1) Que li ha fet la «Gnosis», senyor Unamuno?

DAVANT DEL «PRINCIPAL»

—El daltabaix?... De què deu tractar aquesta obra?

—De què vol que tractil... De l'entrada d'en Lerroux a Bilbao, home!

El ciclista de Tarragona MASDEU, guanyador del primer premi en la «Volta de Catalunya», celebrada els passats divendres, dissabte y diumenge.

«Quijano» pera anar contra del «Quijote», y després defensa el «Quijote» pera contradir-se de lo primer; el que avui escriu ab una creueta, y després la treu del Calvari; el que inventa coses pera donalshi nom y noms pera posarlos a les coses, ens sembla que per molt rector y molt de Salamanca que sigui no té dret a incomodarse per més o menys pampolitisme.

Això es gelosia, senyor Unamuno! Quan el nostre amic Alomar ens va inventar el «futurisme» vostè va inventar l'«eternisme», però com que no ens quedem mai curts, ja preparem l'«infinitisme», y si ens apura... tiri enllà, que no ens quedarem pas mai endarrera! Si's pensa ser sol, a dir mots pera impressionar el veïnat, no ens quedarem curts, estigui'n segur. Vostè està an el «contingentisme» y nosaltres al «necessarisme!» y si tira endavant, ja pot correr, que ja preparem el «panisme!»... ab això, no sigui gelós: inventi mots, visqui tranquil y no's pensi ser sol, en l'ofici d'aturdir al parroquià, que per cada «Pistis» que'ns tiri, n'hi tirarem una de «Gnosis», que pobre del que'ns segueixi: ja cal que porti un bon paraigües pera aguantar la pedregada.

Hem arribat a un punt, senyor rector, ab això dels noms y les sorpreses, que ja no ens espantem de res! Y que les criatures de pit no tenen d'anar a Salamanca, perquè cada rectoria n'es una, de Salamanca!

Lo que ha de fer es no incomodarshi; ser sabi, acontentarse'n, y qui hi sàpiga més noms que'ls posi, y que visca tranquilament, que'l motejar les coses ab «ismes» es com els remeis per fòra: entretenen y no perjudiquen..., y, sobretot..., no siga gelós..., y, si'n troba algun no se n'estigui..., y si els altres el troben, no els inquieti... que pera això tenim academics, pera jugar a «prendas» ab els noms y posarlos en els diccionaris.

Què farien els pobres vells en els sitials de l'Academia!

Usi l'«epaterburgisme», que sempre li ha donat resultat, y no s'amohini ab els demés!

Vostè es rector, y lo demés són «Pistis»!

XARAU

PRINCIPAL.—*El dallabair*, d'en Laferrere, es una comedia en la qual, a pesar de la seva forma vaudevillesca, hi batega constantment una trista realitat, un amarg aspecte de la vida, molt corrent, per desgracia, en families que, com la de la protagonista *Barranco*, han perdut el timó al perdre el *capità*. Una mare que de tan poc caracter resulta tot un caracter, y que de tant estimar a les filles les llença a la perdició, portantles a la boca del llop; heusaquí l'assumpte de l'obra, obra que no fadiga mai a l'espectador, per l'abundancia d'escenes que's van succeint ràpidament, unes còmiques ratllant a la caricatura, altres no momentse de la comedia realista, y fins alguna de francament sentimental. Per la manca d'argument o d'acció, tal com l'enten la majoria del public, sembla que l'autor argentí va proposarse únicament descriure un tipo, el de la viuda del militar, d'un relleu psicologic extraordinari y fill de l'admirable observació de la justa realitat; al costat d'aquet, tots els demés personatges resulten secundaris y ajuden sols a agegantar la protagonista. Baix aquet punt de vista, doncs, *El dallabair* es un gran acert, y estem segurs que'l nostre Santiago Rusiñol, a l'enamorarse'n pera traduir-la, se'n degué enamorar per això y pel caient agre-dols de l'assumpte, que té molts punts de contacte ab lo que produeix el seu privilegiat temperament artistic y literari.

Resumint, direm que *El dallabair* es una obra educativa y divertida a la vegada que mereix ser vista y escoltada; vista, perquè en poques comedies s'hi fa tanta gala de bellugueig de figures, y escoltada, perquè en el diàleg s'hi troba constantment

OMPLINT LA FULLA DEL PADRÓ

—Y aquí ont diu «El jefe de la familia», què hi haig de posar, pare?
—Pòsahi... Alejandro Lerroix.

aquell *esprit* modern que recorda els moderns comediografs francesos, adornat aquí ab la gracia personalíssima d'en Rusiñol.

L'execució fou notable per part de quasi tots y superior a tota ponderació per part de la senyora Morera, que no pot estar millor encaixada en el paper de *viuda de Barranco*. Si volen empaparse de lo que es naturalitat, no deixin d'anarla a veure.

—Pera dilluns que ve hi han anunciades dues estrenes: *Els zinc-calós (Els gitanos)*, d'en Juli Vallmitjana, y *Fra Angel*, d'en F. Xavier Godo.

LICEO.—S'ha tornat a cantar *Me-fistofele*, debutant ab aquesta òpera la soprano Mocisca, una senyora que té bona veu y sab cantar be.

—Pera dimars s'havia anunciat el debut del tenor Carasa ab *Il trovatore*. D'aquest aconteximent y de la primera de *I maestri cantori*, d'en Wagner, que tindrà lloc, segons totes les probabilitats, demà, els ne donaré compte la setmana pròxima.

ROMEA.—A conseqüència del reforç d'empresa que ha sofert, aquest teatre ha descansat els cinc dies que van de setmana. L'inauguració de la temporada de Carnestoltes, doncs, tindrà lloc demà. La companyia ha sigut reforçada ab valiosos elements, recordantnos de moment, entre altres, la senyora Faura y els senyors Bardem.

La funció inaugural que, com acabem de dir, se celebrarà demà, dissabte, comprèn dues estrenes interessants: la d'un drama de l'André Delorde, *Presons de nois*, en 4 actes, de gran exit a París, y la d'una pessa, *Ombres d'amor*, fantasia en un acte, original d'en Josep Burgas.

Ens alegrariem que tot anés be... y que fossin dos nois.

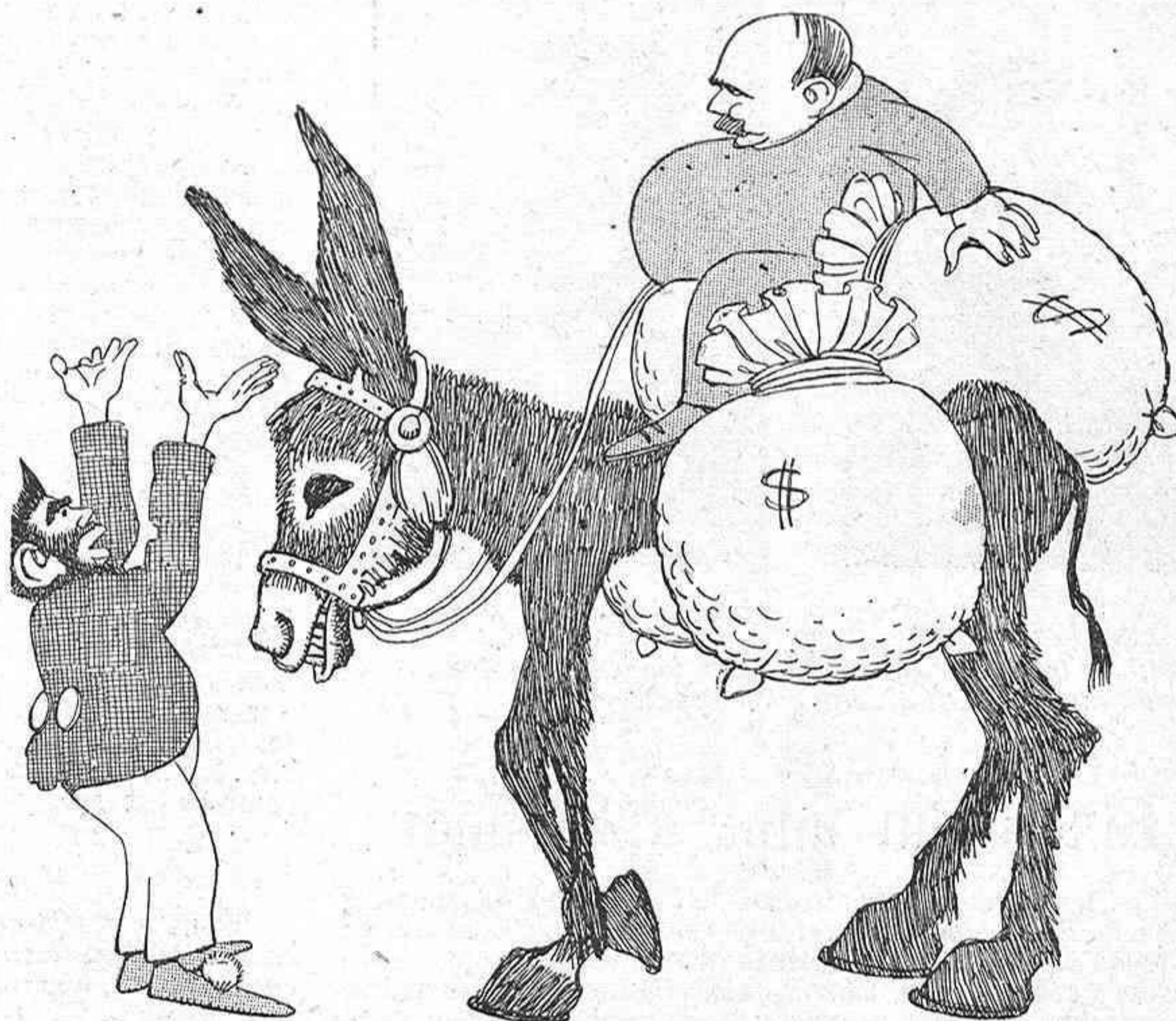
ELDORADO.—En García Álvarez y en Paso són la gent de la sort. Escriuen en col·laboració una obra ab l'intent de rifarse del public, y els resulta un exit sorollós... y vinga cobrar crescuts trimestres.

Diem això de la rifada perquè mai havíem vist al teatre, com ab ocasió d'aquet *Genio y figura* estrenat darrerament, una *despreocupació* y una *barra* iguals. Ab dir que'l clou de l'obra consisteix en un pobre tartamut que fa jocs de paraules, està dit tot. Se veu clarament que aquesta vegada els *afortunats* autors no han pensat donar gust al public sinó donarse'ls ells mateixos, apilotant sense solta acudits que's veuen venir d'una hora lluny, *retruécans* gastats, *calembours* que venen preparats ab escenes y diallegs inverossímils... demanin! Si això mateix s'atrevis a ferho en català un autor d'aquí, en Bonavía, per exemple, que té tantes o més condicions pera ferho, l'arrossegarien.

Aquí, aquestes coses, únicament les deixem passar el dia dels Ignoscents, y encara a l'autor l'endemà desde'ls diaris la crítica li clava una pallissa que'l balda... balda... baldament se tracti d'un mestre de la talla dels Paso y García Álvarez.

Llàstima de treball que hi esmersen els discrets artistes de la companyia Suárez.

L. L. L.

DESPRÉS DE L'ASSAMBLEA

—Que no ho sabs, Vinaixa, que ja estem llestos?
—A mi sí que tant me fa... Que me quiten lo reïdo.

CALAMITAT NACIONAL

—L'hauríem de convencer de que se n'anés ab els lerro-xistes.

—Es inútil; si el lerro-xisme anés d'alta, fora facil convence'l... Ara com ara, m sembla que tenim prohom per es-tona.

G. LAFERRERE

S. RUSIÑOL

Autor y traductor de *El Daltabaix*, comedia en 4 actes estrenada ab gran exit al teatre Principal.

Fixem un limit a l'anunci

Ve parlantse, fa uns quants dies, de l'embelliment del passeig de Gracia. Si no han sigut retirats encara, hi ha, exposats en una de les sales del Palau de Belles Arts, diversos projectes encaminats a convertir els baixos de les faroles en altres tantes taules a propòsit pera la venda de flors. Y simultaniament ab el projecte de fer de l'ampla via un mercat floral, ha aparegut en un dels bancs del passeig l'adreça d'una agencia anunciadora, que ofereix als nostres industrials els seients dels pedrissos pera la propagació de llurs productes.

La moda no es d'avui. Ja alguns anys enrera intentà un altre anunciador fer una prova per l'estil, sense que obtingués la seva iniciativa el més infim resultat. Al deixar de respondre a la veu d'aquell primitiu concessionari, tornaren indirectamente els nostres industrials pels furs de l'estètica, ofesa tan sovint pel reclam imperador. Davant del perill que per l'ornamentació del nostre passeig representa la nova oferta, parlà un diari de la conveniencia de que, com a Fransa y en algun altre lloc s'ha fet, s'organisi entre nosaltres una *Lliga o Associació de defensa del paisatge*, a fi de salvar de la malaltia de l'anunci les grans arteries de la ciutat. En rigor, no pot semblarme l'idea més oportuna. Parlemne doncs, del perill del reclam desvergonyat. Parlemne, fent recaure la conversa sobre la victòria obtinguda a Fransa, al comensament de l'any passat, per la *Societat Protectora dels Paisatges*, que vegé aprovar pel Senat un projecte de llei ab vistes a protegir les obres y monuments artístics de les escameses de l'anunci.

Aquet projecte, cridat, per la seva importancia, a posar un terme a les disbauxes del reclam, havia sigut presentat feia alguns anys per en Carles Beaugnier, diputat, y president a la vegada de la *Societat dels Amics del Paisatge*. A les gestions practicades per en Beaugnier en primer terme deuen els francesos la creació de la llei anomenada *defensora de la propietat estètica de la naturalesa*. La seva promulgació desperta de l'un cap a l'altre de la Fransa el més viu interès. Recordo encara com si fos avui, que pocs dies després d'haver sigut favorablement sancionada per l'alta Cambra, el secretari de la meritoria entitat deia, poc més o menos, lo que segueix, a un periodista que estigué a visitar-lo:

«—Precisa tenir en compte, primerament, les apassionades discussions a que donà lloc, no fa encara ben be un any, la celebració del nostre primer *Congrés internacional pera la protecció dels paisatges*. La presentació de la llei que'l Senat acaba de votar data ja de molt temps enrera. Ab tot, res havia fet encara el legislador en el sentit de limitar les pretensions dels agents y obrers de la publicitat, que han fet de l'exercici de la seva professió la més aborrible de totes les tiranies. Del pla fins a la montanya, per les vores dels rius, a lo llarg de les vies de ferro, pels voltants de les ciutats, en els camins que menen als llogarets els més amagats, l'anunci ens surt al pas ab desesperadora impertinencia, ferintnos la vista ab els seus tons violats y les seves inscripcions cridaneres. El Senat ha coronat, per fi, la

nostra obra de deu anys, al disposar que la llei Beaugnier s'incorpori en el nostre Codic. Prescriu el seu articulat, que en lo successiu se prohibeixi la fixació d'anuncis en els edificis de caracter historic, classificats com a tals en la llei de Mars del 1887. La mida's fa extensiva, igualment, a les obres y monuments de caracter artistic, compresos en el decret de 20 d'Abril de 1909. L'afixatge queda interdit, aixís mateix, al voltant de les obres y monuments anteriorment expressats, en un perímetre que cuidaran de senyalar els prefectes de cada departament, previ informe de les respectives comissions cantonals.

»L'importancia de la decisió—afegí el secretari de la *Societat dels Amics del Paisatge*—no es difícil d'endevinar. Constitueix, indubtablement, el primer pas encaminat a barrar el camí a les actuals irreverencies de l'anunci, subjecte, ara com ara, als capritxos y les excentricitats dels fixadors. Bona part d'aquets sembla complaure's, cada dia més, cobrint de tota mena d'inscripcions els socols d'alguns monuments, verdaderes joies d'art en sa majoria, quan no duen el seu atreviment a revestir les estatués de grosses capes de paper imprès. Si no han dispost de cap més espai, els hem vist fer blanc de les seves ires els arbres dels nostres passeigs, les parets de les esglésies y les dels edificis nacionals... Sortosament tindrem a Fransa, d'ara endavant, qui cuidarà d'ensenyar als nostres fixadors y als nostres industrials que no tot lo que la llei deixa de protegir està a mercè del ciutadà. La publicitat es una necessitat del temps, y fora un disbarat oposar al seu esbandiment cap mena d'obstacles. Emprò es de justicia reservar al viatger el dret de defensa contra'ls excessos y les molesties de la propaganda...»

***

Diguem, pera acabar, que la majoria de la població francesa rebé la llei d'en Carles Beaugnier ab el més significatiu agrado, cosa, aquesta, natural, després de tot. En un país altament pintoresc, com ho es la Fransa, tots els ciutadans venen igualment obligats a defendre a tot preu l'estètica del paisatge, a l'ensemps que a vetllar pera la conservació de la boniquesa d'aquells llocs que,—quan no altra cosa—venen a constituir, per la seva esplendidesa, lo que'n diríem els estats de la seva ànima, y la seva fesomia moral.

No es facil que l'idea llessada pel diari aludit al principi arribi a fructificar entre nosaltres, que'ns veurem privats de comptar algun dia ab una entitat per l'estil de la *Societat dels Amics del Paisatge*, de la que acabo de fer esment.

Sí, es probable que, de decidirse els nostres industrials a mossegar l'am que novament se'ls ha tirat, els retols anunciadors dels bancs del passeig de Gracia s'extinguin, dintre poc temps, als de les altres vies públiques de la ciutat.

Es més: de seguir les coses tal com van, no fora tampoc gens difícil que en alguns dels pedrissos hi llegíssim els barcelonins inscripcions del tenor d'aquesta:

Fulano de Tal

AGENT DE NEGOCIS MUNICIPALS

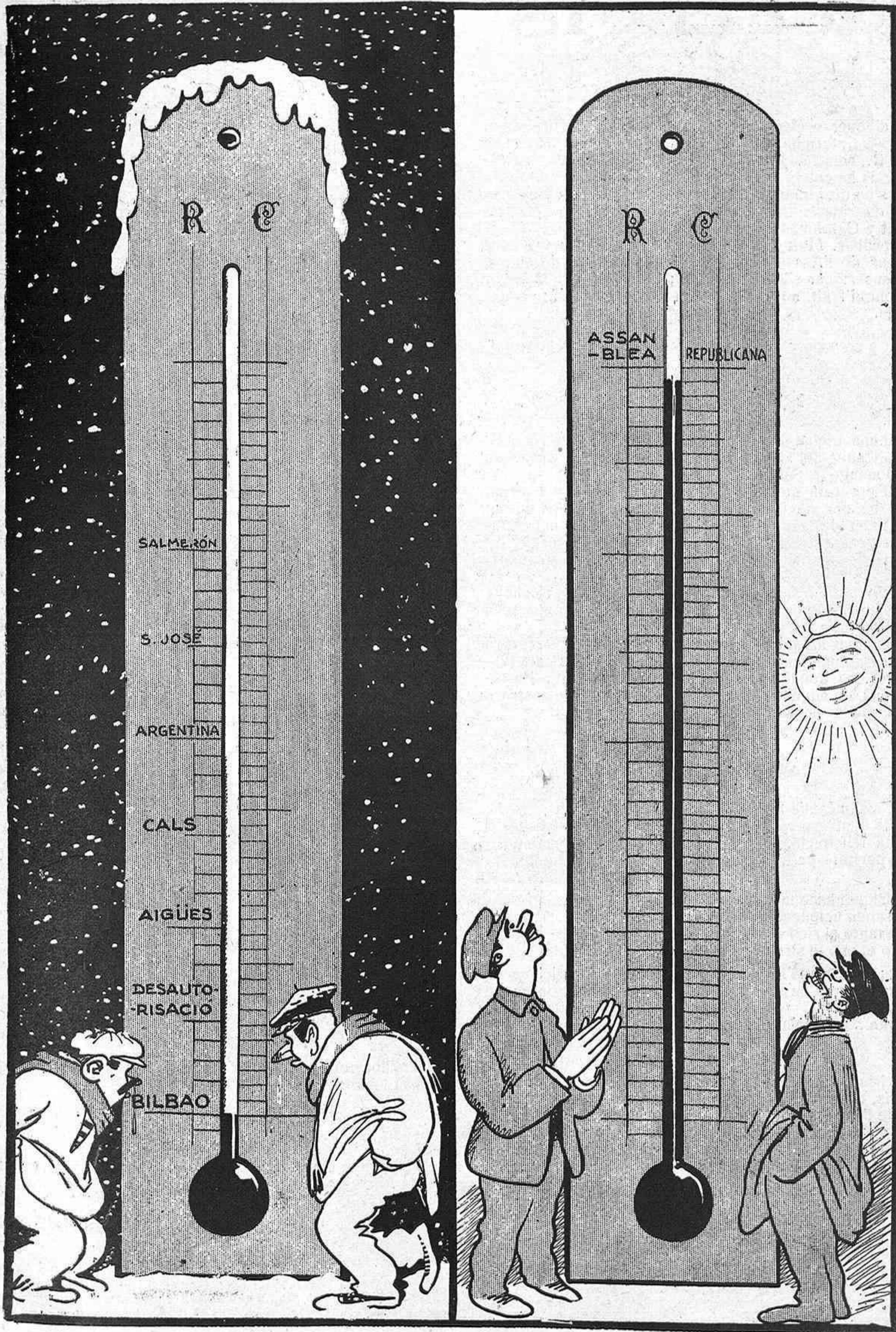
Pren a son carreg la resolució de tota mena
d'assumptes de caracter dubtós,
per difícils que siguem.
Aquesta casa compta ab la protecció y l'apoi
de bon nombre de regidors.

Carrer Tal, número tants.

BOY

LA TEMPERATURA DEPÉN DE LES CIRCUMSTANCIES

—Noi, fa un fred que pela!

—No està mal, aquet temps, no està mal!...

ESQUELLOTS

Després d'haverse elegit els individus que constituïran el Consell General, terminà el diumenge l'Assamblea magna de l'Unió F. N. R., comensada a la Sala Imperi el passat divendres.

Set sessions ha celebrat l'Assamblea, y per damunt de tot lo que en elles s'ha dit hi hem vist brillar sempre, potents y esplendorosos, els dos ideals que venen a sintetisar el nostre programa: Llibertat y Catalunya.

Ara, a treballar. Molt ens plauen les orientacions senyalades pels portaveus de l'Assamblea; coses boniques s'han dit en ella y idees ben encertades s'hi han apuntat; però pera que la llevor germini y dongui fruit, no n'hi ha prou ab tenirla a la mà: es precis sembrarla.

A sembrar, doncs, ab voluntat y inteligencia, que'l camp està ben preparat y no espera altra cosa. Si aixís se fa, la cullita es segura.

Víctima d'una angina de pit, dilluns a la tarda morí repentinament, en un saló del Circul del Liceu, l'ex-arcalde d'aquesta ciutat don Domingo J. Sanllehy.

Barceloní per tots quatre costats, senzill, afable y disposat sempre a fer bé, per més que ni en l'arcaldia, que ocupà durant molt temps, ni en altres carrecs per ell desempenyats manifestà ser home de genials iniciatives, era respectat y volgut per tothom, y sense exageració pot dirse que tenia tants amics com coneguts.

L'«Atracció de Forasters», de la qual el senyor Sanllehy n'era, més que president, ànima y motor, haurà rebut ab la seva mort un cop tal volta irreparable.

De les simpaties ab que en totes les classes socials comptava el difunt va serne una bona prova el seu enterro, verificat el dimecres al matí. Si don Domingo Sanllehy estimà molt a Barcelona, Barcelona, en aquell solemne moment, sapigué demostrarli la noble reciprocitat del seu afecte.

¡E. P. D.!

Mai més, mai més me fio dels escombriaires!...

Tot just fa quatre dies, la vigilia de Nadal, va presentarse'm el meu ab una felicitació policromada, en la qual, en castellà, y en vers—¡el perfid!—pera eternirme millor, me deia, entre altres coses:

«El que hace más favores a los ciudadanos,
ya saben ustedes que es el basurero,
que tanto al rico como al pobre
todo el año le sirve con esmero.»

Doncs be; l'home que'l dia abans de Nadal m'acariciava els oïdos ab aquets cants de sirena, ahir ja no va venir a buscarme les escombraries.

Encara que... ara me'n adono... En els seus versos no deia sinó que

«todo el año le sirve con esmero».

¿Se referiria, potser, únicament a l'any 1910?

Si es aixís, l'escombriaire té raó.

Perquè de l'any 1911 no'n resava ni una paraula.

De totes maneres, si arribo a saber que passats els Reis se m'havia de declarar en vaga, obligantme a baixar les escombraries al carrer, ja'ls asseguro jo que

«el que hace más favores á los ciudadanos,»

se'n va aquell dia escales avall

«sin un solo céntimo en las manos».

El Patronat de la «Mentora Alsina» està a punt de premiar el millor petit invent.

Ja sé qui se n'emportarà les mil pessetes ofertes:

En Callén.
Perquè, senyors, convinguin en que allò, durant el 1910, no va ser un home, sinó una màquina...
Una màquina de xerrar y de clavalshi pels descosits.

Per molts anys.

Al sabi catedratic de Literatura don Clemente Cortejón l'han fet canonge de la nostra Seu.

Suposem que'ls lectors se n'alegraran.

Y el seu ilustre y particular amic don Miquel de Cervantes Saavedra, quan desde l'altre món se n'enteri, també.

Aquest any, la primera *Festa del Arbre* ha tingut lloc en el local de la «Lliga Vegetariana».

Y diuen que allí l'ilustre autor d'*El geni català*, senyor Falp, va endressar als petits oients un petit discurs.

No està mal; es d'agrair la bona intenció del doctor *verduleró*.

Però, no dubti que als nostres infants, més efecte que un discurs, els hauria fet un bistec ab patates...

Ab poques patates y molt tall.

Llegeixo:

«Entre'ls objectes recullits durant el passat Desembre dintre dels cotxes del tramvia de l'Anònima, hi ha un revolver.

Veuen?... Sense necessitat d'averiguar res més, ja juraria que l'amo d'aquet trasto devia ser algun clerical.

—¿Per què?

—A la vista està!... Desde'l moment que anava pel món ab un *crucifijo*...

El sabi Flammarión ha assegurat que tindrem un hivern dels més rigorosos.

Y lo pitjor es que, per ara, sembla que ho va endevinant; com també ho endevinen les senyores aferrantse a la moda de les pells, moda que, en aquet temps tan cru, no deixa de ser un consol pera elles... encara que resulti una desolació pera'ls portamonedes dels respectius marits.

—Sabs Fulana?—deia un al Liceu—Porta un abric!... y un sombrero!... y un manguito!... No més se li veu la gran pell.

Y responia un altre:

—Al seu home també... No més se li veu la *pell*... y l'òs.

Diurne passat, com ja hem dit, varen declarar-se en vaga els escombriaires de Barcelona.

Oportuna ocasió pera lluirse, senyor Marial.

Vetaquí un gran dia pera'l debut en el ram de la seva competència.

La millor hora pera sortir al carrer ab la pala en una mà y el cabasset a l'altra.

Del eminent compositor català don Enric Morera, resident a Buenos Aires, són les següents lletres, que tenim molt gust en reproduir.

Buenos Aires, 8 de Desembre 1910.

D. Antoni López.

Estimat amic:

Ab gran goig he llegit a L'ESQUELLA que's tracta de fer un homenatge an en Guanyabéns, publicantse, per subscripció, una edició popular de les poesies «Volianes», ab destí a la mainada de les escoles municipals, y afegeix: «Sols que, al revés de lo succeït ab les d'en Guimerà, hem de procurar que no quedin pel camí.»

Me fa por que també s'hi quedin les d'en Guanyabéns, pel camí, perquè quan se tracta d'enlairar un nom d'una manera positiva com aquesta, en no sent el propi, gaire be ningú hi vol sapiguer res.

SOBRES LA PUJA DEL TABACO

—D'ara endavant serà inútil arrearregar *tat-ares*... Les aprofitaran massa, els fumadors.

—Jo penso rebaixar la classe... Aixís fumaré menós y estalviaré més.

—Aixís els acanessin un duro de cada calique-nyo, que potser deixarien el vici...

—M'apugen el vi y el tabaco?... *Bueno!*... Encara'm queden el joc y les dónes.

—A la vaga!... A la vaga!... Jo rai, que ja hi estic fet!...

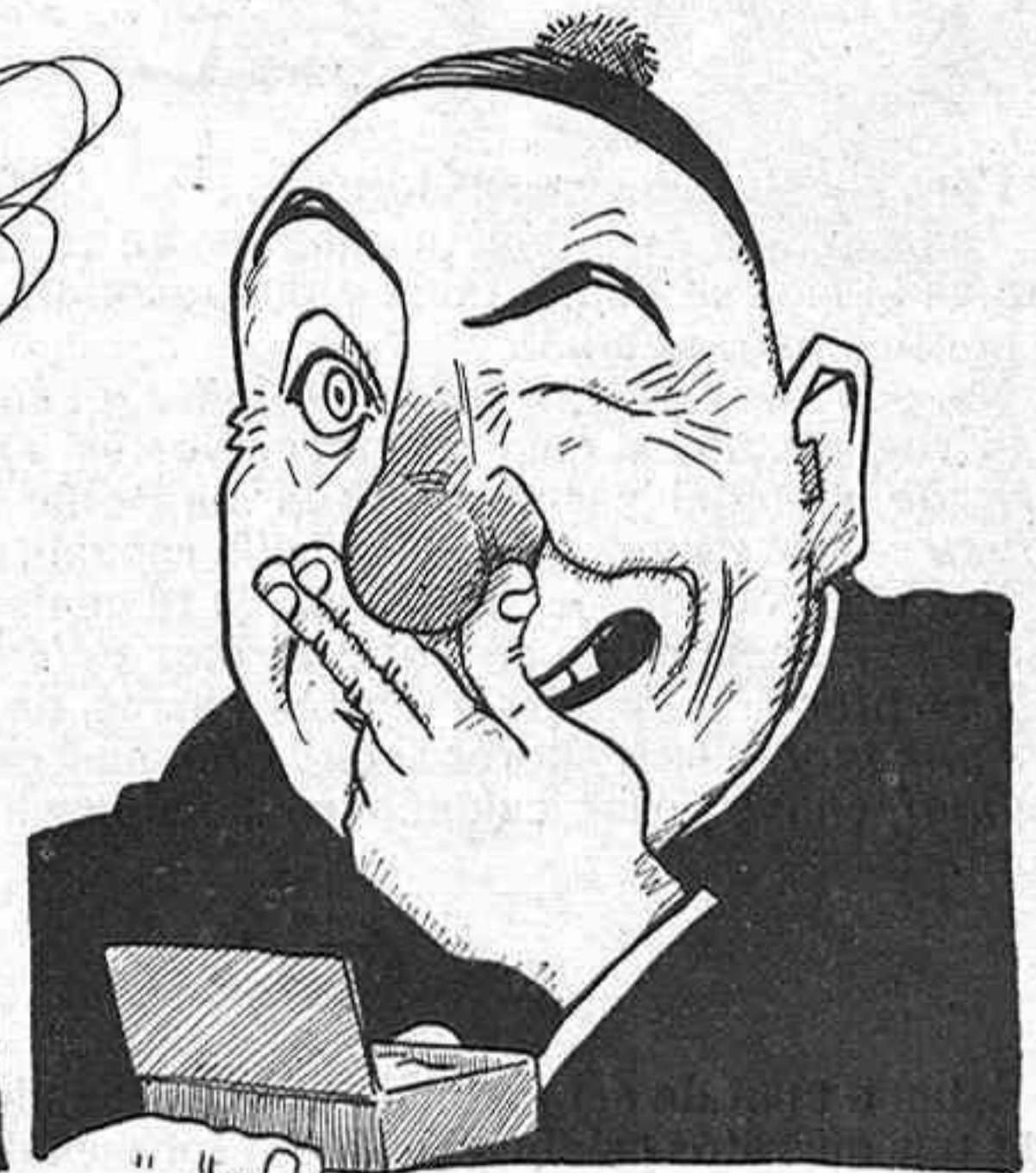
—Ja ho veig... M'hauré de tornar a fer ab aquell estanquer...

—Ara sí que hauré de fumar ab pipa!

—Tant se val!... A mi sí que no'm ve d'aquí.

—Fessiu com jo... No hi ha res com un polvet de tant en tant...

DOMINGO J. SANLLEHY

ex-arcalde de Barcelona, mort el dia 9 del corrent.

Ferm admirador com soc de sempre d'en Guanyabéns, feume'l favor d'incloure'm a la subscripció pera'la publicació de «Voliaines», lo que desitjo siga un fet molt aviat.

¡¡Visca el poeta!!

Ab records pera'ls bons amics, us abraça el vostre.

E. Morera

Acompanyaven a les boniques paraules de l'estimat amic un flamant bitllet de 25 pessetones que havem transmès molt gustosos a la Comissió de l'Homenatge, la qual ens n'ha extès el corresponent rebut.

Però ¿què fa aquest Aladern?

Tan sabi que es, ¿còm permet que en el diari desde'l qual ell ilumina al món se diguin tants y tan garrafals disbarats, parlant de política estrangera?

No, senyors, no; en Batlle Ordóñez, el conegut home public de l'Uruguay, no es, com asseguren vostès, el jefe del partit *encarnado*, sinó del partit *colorado*; en Batlle Ordóñez no es *ex-ministre*, sinó *ex-president* d'aquella república.

Una equivocació, ja ho sabem, la té qualsevol, però no cada cinc minuts, com diuen en *Los sobrinos del capitán Grant*.

Y es precís que's fassin vostès carrec de que no sols, *ara més que mai*, s'ha d'adorar al *caudillo*, sinó que també, *ara més que mai*, convé posar cuidado en no donarli al lector gat per llebra.

Estan a punt de ser instalats en les dependències de l'Ajuntament uns aparatos calefactores, pera fer més dols el treball dels nostres buròcrates municipals.

Saben què es això?... Ganes de gastar diners sense solta. Calefacció... Calefacció!...

Que sovintegin les sessions com la memorable dels pressupostos...

Me sembla que més calor del que s'hi sentia aquella nit a ca la Vila!...

L'ex-capellà Pey y Ordeix s'ha casat.

Celebrariem que la casaca li provés més que la casulla.

Encara que, ell rai que es home de resolució.

Si la cosa no li resultés be, de segur que del mateix modo que va deixar la casulla deuria deixar la casaca.

El cèlebre dejunador Succi diu que està fent a Alemanya molts adeptes imitadors.

No estaria mal que, descobert el secret, els tristos mortals poguessim arribar a la perfecció que representa el viure sense preocuparse de la teca.

Tothom s'hi avindria, me sembla, an aquesta miqueta de progrés que'ns resoluria el complicat problema de les subsistències.

Tothom... menos els regidors, que són els mortals que més difruten menjant.

L'art jove està d'enhonorabona.

Dissabte que ve, dia 14, quatre novells artistes, la Laura Albèiz, en Nestor, l'Smith y en Mariano Andreu, obriran una exposició de ses obres en la sala del «Faïans Català».

Les notícies que d'ella tenim són immillorables. El local està dividit en diverses saletes, pera que'ls expositors, malgrat exposar junts, no estiguin confosos... En el catalog, admirablement fet, a més de reproduccions diverses, hi consta una presentació d'en Pere Corominas, seguida de quatre articles de l'Ors, d'en Riquer, d'en Roviralta y de l'Utrillo.

La setmana vinent direm quelcom d'aqueixa manifestació d'art.

En Palaudaries arriba a casa tot engrescat.

—Mira, noia,—diu a la seva dona—t porto una ampolla de xampany... Hem de celebrar l'entrada de l'any 1911.

—Sí, pots ben celebrar-la... Me sembla que serà un any molt dolent per tot estils.

—Què vols dir, dolent?... Més ho seria si comensés en dimars y en dia 13!

PETIT CORREU

Més records de fi d'any y calendaris rebuts:

M. C. Butsems & Fradera.—Un elegant subjecta-papers de marbre artificial (ciment Portland grappier, marca «Pulpo»), nou procediment del qual la Casa'n té privilegi d'invençió.

Tipografia «La Académica», de Serra germans y Rusell.—Reproducció en tricromia d'una bonica aquarela de E. Canibell (la Cova del Drac de Sant Llorens del Munt), ab almanac de fulla mensual en paper secant.

Fàbrica de Sobres, de Frederic O. Rissmann.—Tarja ab calendari mensual, imprès en dotze sobres de distintes classes.

Miele y C.^a, *Orfebreria d'Art*.—Un llibret catalog dels objectes que fabrica la casa.

La Ortopedia Moderna, de Tort y Carcasona.—Calendari ab la llista dels metges de Barcelona y el seu domicili.

Impremta Elzeviriana, de Borràs, Mestres y C.^a—Cartulina ab vistes dels tallers de la casa y almanac de fulla mensual.

Monguló y Scharlau, representants de la *Fàbrica de tintes Kast & Ehinger*, de Stuttgart.—Magnífic cartell en colors.

Vermouth «Aquila Rossa», representat per Ignaci Quinquer.—Oleografia ab calendari de fulla mensual.

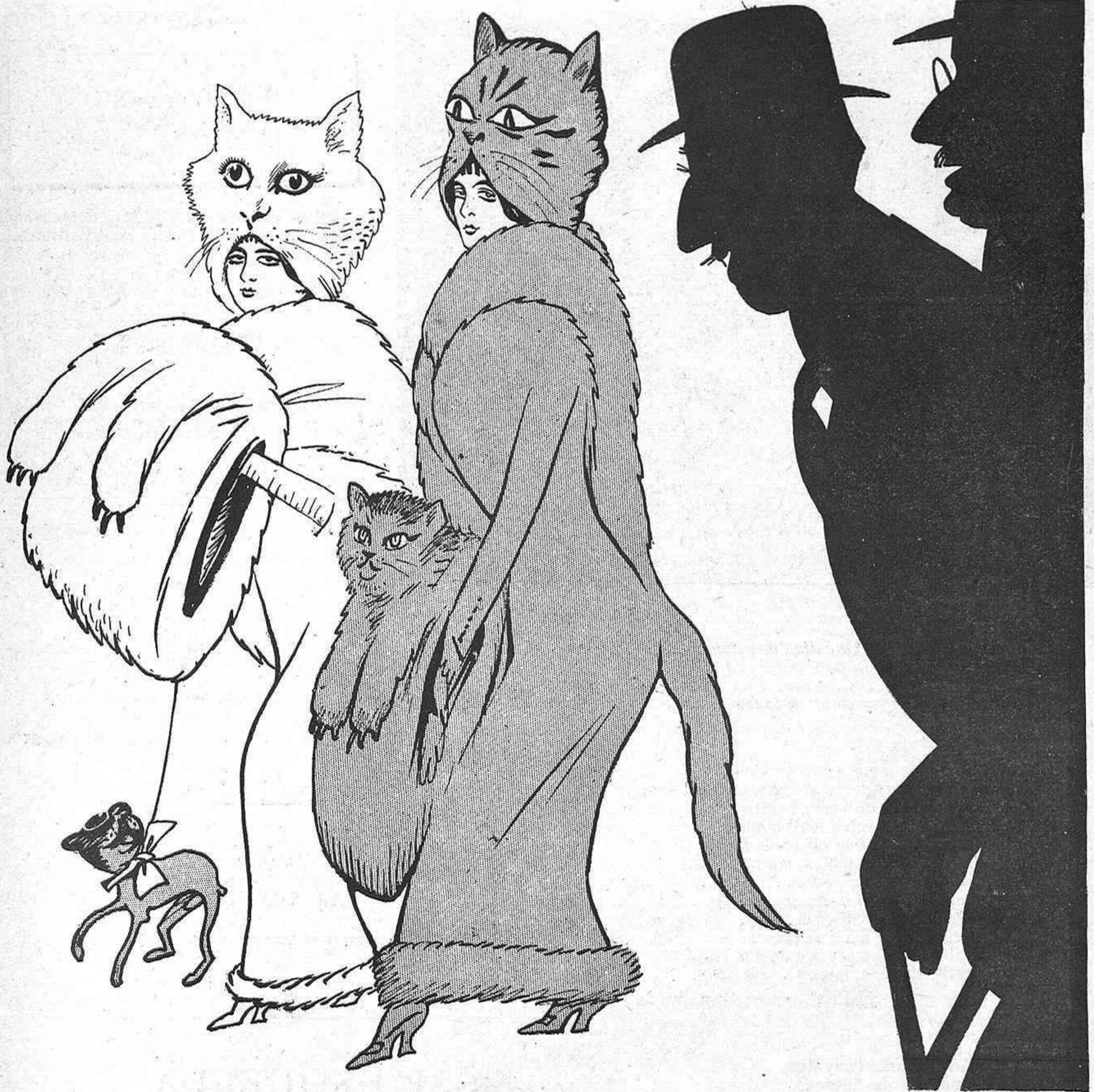
Xacolata Angelical, de Aquilué y C.^a—Bonic cromo retallat, ab calendari mensual.

J. Uriach y C.^a, *Drogueria y productes químics*.—Elegant tarja, ab almanac de fulla mensual.

Crema parisensa, del Dr. Grancot.—Cromo sobre planxa de metall, ab almanac de fulla mensual.

Impremta, ratllats y enquadernacions de Josep Sabadell.—Tarja en relleu, cefirisada, ab almanac de fulla mensual.

Paper de fumar «JOB».—Hermoda reproducció en colors d'un quadro a

INDUMENTARIA D'ACTUALITAT

—T'hi has fixat en els darrers figurins de les senyores?...
 —Sí, home... Que semblen gats, vols dir?... Es la gran moda pel mes de Janer.

l'oli d'en Gervais, representant un cap de dona, ab petit block de fulla diària.

Camiseria y corbateria de F. Pous.—Tarja en colors, adornada ab una reproducció artística, y block de fulla diària.

Paper de fumar Jaramago-Valadía.—Bonica tarja en colors y or, ab almanac de fulla setmanal.

Centre d'especifics Segalà.—Quatre negrets en relleu, presentats ab molta gracia, y petit block de fulla diària.

Mechero Auer.—Oleografia alegòrica, ab almanac de fulla mensual.

A l'Anagrama III: *Roses-Serós*.—A la Targeta: *Salomé-Oscar Wilde*.—A la Conversa: *Enric*.—Al Jeroglific I: *Capa*.—Al Jeroglific II: *Ajuntament*.—Al Jeroglific III: *Mitja cerilla*.

SOLUCIONS als darrers Trenca-caps

A la Xarada I: *Economia*.—A la Xarada II: *Termòmetre*.—
 A l'Anagrama I: *Lió-Oli*.—A l'Anagrama II: *Mònica-Camino*.

TRENCA-CAPS

XARADES

I

Al saludar, cortès, les relacions
 que's tenen durant l'any, com bons amics,

TÁCTICA POLITICA

— Què dius que hem de fer?... com els de l'Assamblea ab la conjunaió republicana?...
 — Sí, dòna. Ens unirem pera casos concrets, però, guardant cadascú la seva llibertat d'acció.

sense fê, entre lectors pobres y rics,
 de cap modo indegudes distincions;
 sense creure'm ab vanes pretencions
 de que tinga conceptes molt bonics,
 per ben empleats dono els meus fatics
 si obtinc, no sent notables, mil perdons.
 Bon mo-dos es que'ls dies de fi d'any,
 comensant per total, u-hu gran festa
 celebrar se desitgi ab gran afany.
 Com el felicitar aixís se presta,
 desitjà als meus lectors ara aquí'm resta
 salut, galls, turrans, neules y xampany.

JOSEP SADURNÍ MAS DE LOS VALLS

II

A l'acabarse l'any dèu,
 els desitjo que l'hereu
 ho fassi millor que'l vell,
 quart disgustos y trastorns
 que va tres per tots cantons,
 Tinc el gust de tersa-quarta,
 per medi d'aquesta carta,
 un abraç de simpatia
 al mateix temps de total;
 ja que'l dèu va ser molt mal,
 que l'onze els dongui alegria.

MACO

ANAGRAMES

I

En la comedia Total
 debutà en Tot, anant mal.

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

II

La Tot morí de total
 per allà als volts de Nadal.

R. VALLS

TARGETA

LLEÓ ADAGI
 LLERS

Formar ab aquestes lletres, degudament combinades, el titol d'un quadro dramatic català.

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

JEROGLIFICS

I

DE. ODO. DLA D.^a
 SI Hidrògen PA ^{2.a}NT

PANDOLFO

II

10001
 I
 V
 III

RELÁMPAGO

III

:: + K
 VALSER
 I : + K
 MAZURCA POLKA

FE DE LA FLOR

L'ESQUELLA
 DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció: || Preus de suscripció:
 Llibreria Espanyola, || Fòra de Barcelona,
 Rambla del Mitg, núm. 20 || cada trimestre:
 BARCELONA || Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
 Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
 BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Colección Diamante

TOMOS PUBLICADOS

1. R. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.	31. M. Matoses (Corzuelo). ¡Aleluyas finas!	56. Francisco Alcántara. Córdoba.	85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote.
2. — Doloras, 2.ª serie.	32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).	57. Joaquín Dicenta. Cosas mías.	86. A. Pestana (Cañel). Cuentos.
3. — Humoradas y cantares.	33. A. Flores. Doce españoles de brocha gorda.	58. López Silva. De rompe y rasga.	87. Angel Guerra. Al sol.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie	34. José Estremera. Fábulas.	59. Antonio Zozaya. Instantáneas.	88. T. Dostoiéwsky. Alma infantil.
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie	35. E. Pardo Bazán. Novelas cortas	60. J. Zahonero. Cuentecillos al aire	89. E. de Amicls. Aire y Luz.
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie	36. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.	61. L. Taboada. Colección de tipos.	90. L. Garófa de Giner. Valentina.
7. — Colón, poema.	37. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.	62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.	91. E. de Amicls. Manchas de color.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.	38. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.	63. Angel R. Ohaves. Cuentos de varias épocas.	92. Voltaire. Zadig y Micromegas.
9. — Drama Universal, poema, segundo tomo.	39. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.	64. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.	93. M. Ugarte. Mujeres de Paris.
10. — El Licenciado Torralba.	40. Jacinto Laballa. Novelas íntimas.	65. Francisco Pí y Arsuaga. El Cid Campeador.	94. Obras menores de Cervantes.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie	41. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascongados.	66. Vital Aza. Pamplinas.	95. J. Pérez Zúñiga. Chapuceras.
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie	42. F. Pí y Margall. Diálogos y Artículos.	67. A. Peña y Goñi. Río revuelto.	96. Voltaire. Cándido.
13. E. Pérez Escribá. Fortuna.	43. Charles de Bernard. La caza de los amantes.	68. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios.	97. Goethe. Las amarguras del joven Werther.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz	44. Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde.	69. Nicolás Estévez. Calandracas.	98. J. Benavente. Teatro rápido.
15. F. Urrecha. Siguiendo al muerto	45. R. Altamira. Novelitas y cuentos	70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.	99. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
16. A. Pérez Nlewa. Los humildes.	46. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli.	71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.	100. J. León Pagano. La balada de los sueños.
17. S. Rueda. El gusano de luz.	47. R. Soriano. Por esos mundos...	72. J. M. Bartrina. Versos y prosa.	101. A. Guerra. Polvo del camino.
18. S. Delgado. Lluvia menuda.	48. L. Taboada. Perfiles cómicos.	73. F. Barado. En la brecha.	102. Camilo Castello Branco. María Moisés.
19. G. Frontaura. Gente de Madrid.	49. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.	74. Luis Taboada. Notas alegres.	103. Gracia Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
20. Miguel Melgosa. Un viaje a los infiernos.	50. J. Ortega Munilla. Fífina.	75. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta.	104. Antología taurina.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.	51. F. Salazar. Algo de todo.	76. A. Zozaya. De carne y hueso.	105. Manuel Carretero. La espuma de Venus.
22. J. M. Matheu. ¡Rataplan!	52. Mariano de Cavia. Cuentos en guerrilla.	77. X. de Montepín. Muerto de amor	106. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
23. T. Guerrero. Gritos del alma.	53. Felipe Pérez y González. Peccata minuta.	78. Conde León Tolstol. Venid a mí...	107. Eça de Queiroz. La nodriza.
24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos.		79. A. Calderón. A punta de pluma.	108. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra.
25. L. Rufz Contreras. Palabras y plumas.		80. Enrique Murger. Elena.	109. M. Sarmiento. Así.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.		81. Luis Taboada. Siga la broma.	110. Felipe Trigo. A todo honor.
27. J. López Silva. Migajas.		82. L. G. de Giner. La Samaritana.	
28. F. Pí y Margall. Trabajos sueltos		83. Cyrano de Bergerac. Viaje a la luna.	
29. E. Pardo Bazán. Arco iris, cuentos.		84. E. Antonio Flores. ¡Huérfana!	
30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.			

PRECIO DE CADA TOMO: 2 REALES

TAPES AB PLANXES DAURADES PERA ENQUADERNAR
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Tapes soles . . . . . Ptes. 2'50
» y enquadernació . . . . . » 3'50

NOVA EDICIÓ POPULAR
d'en SANTIAGO RUSIÑOL
ORACIONES

UNA pesseta

ALMANAC

POLITIC - CLERICAL DE
LA CAMPANA DE GRACIA, pera 1911
(AB LLICENCIA DE L'ORDINARI)

Se ven a 2 rals en totes les parroquies de Catalunya

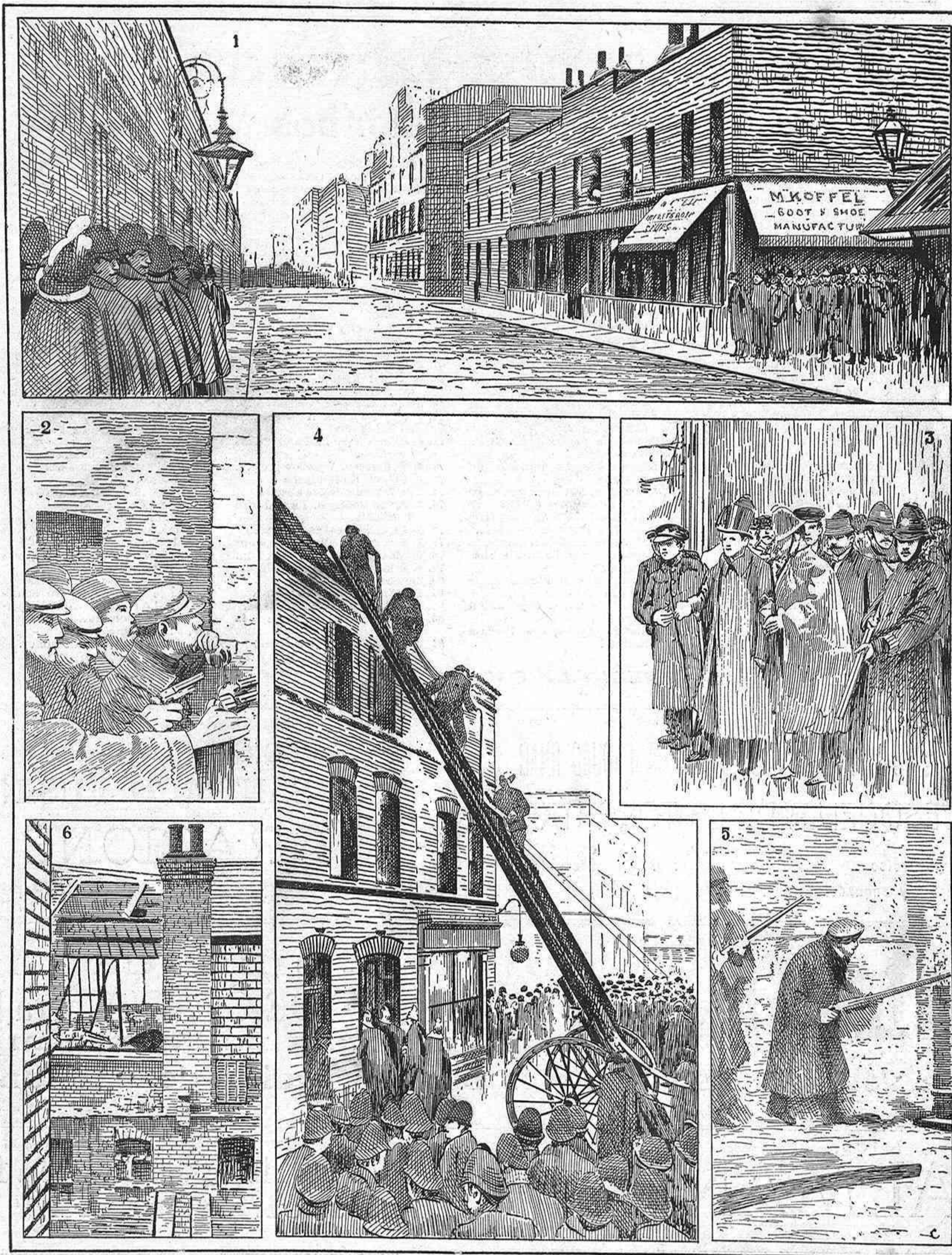
ALMANAC

de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, pera 1911
PREU: UNA PESSETA

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

LA BATALLA DE LONDRES

(Vegi's l'informació de la pàgina 20.)

1. Aspecte del carrer de Sidney, al comensar la batalla. - 2. Detectives a punt de disparar. - 3. Mr. Winston Churchill, ministre de l'Interior, dirigint les operacions desde una cantonada. - 4. Els bombers entrant en l'edifici. - 5. Vigilant les sortides. - 6. Com va quedar la casa, després del incendi.